

กรมทรัพย์สินทางปัญญา พร้อมร่วมสร้างความมั่นคงทางยาของไทย ให้บริการเช็คข้อมูลสิทธิบัตรยาหมดอายุ หรือใกล้หมดอายุ ช่วยส่งเสริมการผลิตยาสามัญในประเทศ หรือต่อยอดพัฒนายาสูตรใหม่เร็วขึ้น

กรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดโอกาสนักวิจัยและผู้ประกอบการไทยเข้าถึงข้อมูลสิทธิบัตรยาหมดอายุ หรือใกล้หมดอายุ เพื่อส่งเสริมการผลิตยาสามัญภายในประเทศ หรือต่อยอดพัฒนายาสูตรใหม่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เผยตั้งแต่เปิดให้บริการในปี 2564 มีการสืบค้นข้อมูลเกือบ 30,000 ครั้ง เป็นข้อมูลกลุ่มอุตสาหกรรมยากว่า 2,800 ครั้ง และมีสิทธิบัตรยาที่หมดและใกล้หมดอายุการคุ้มครองในไทยอีก 5 ปีข้างหน้า มากกว่า 1,500 ฉบับ

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวว่า กรมฯ ได้เปิดให้บริการระบบแจ้งเตือนสิทธิบัตรที่หมดอายุและใกล้หมดอายุความคุ้มครอง (Patent Early Warning) เพื่อให้ นักวิจัย นักประดิษฐ์ และผู้ประกอบการ สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปเตรียมความพร้อมที่จะใช้ประโยชน์ได้ทันทีเมื่อสิทธิบัตรซึ่งโดยทั่วไปมีอายุความคุ้มครอง 20 ปี หมดอายุลง โดยระบบให้บริการข้อมูลสิทธิบัตรที่หมดหรือใกล้หมดอายุของกรมฯ ครอบคลุม 6 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมยา (2) อุตสาหกรรมเคมี (3) อุตสาหกรรมไฟฟ้า (4) อุตสาหกรรมเครื่องมือวัด (5) อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและโลหะการ และ (6) อุตสาหกรรมวัสดุ ซึ่งสถิติตั้งแต่เปิดให้บริการในปี 2564 จนถึงปัจจุบัน มีผู้เข้ามาสืบค้นข้อมูลดังกล่าว 29,589 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 15,061 ราย

โดยในส่วนของอุตสาหกรรมยา มีการเข้ามาดูข้อมูลสิทธิบัตรที่หมดหรือใกล้หมดอายุ 2,857 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 1,071 ราย โดยแบ่งเป็น 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ (1) ยาเคมี มีการสืบค้นข้อมูล 2,638 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 1,066 ราย (2) ยาชีววัตถุ มีการสืบค้นข้อมูล 2,278 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 1,043 ราย (3) ยาสมุนไพร มีการสืบค้นข้อมูล 2,136 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 999 ราย (4) ยามุ่งเป้า (ยาที่คณะกรรมการพัฒนายาแห่งชาติคัดเลือกให้อยู่ในบัญชียามุ่งเป้าของกระทรวงสาธารณสุข) มีการสืบค้นข้อมูล 2,482 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 1,054 ราย (5) วัคซีน มีการสืบค้นข้อมูล 2,126 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 999 ราย (6) ชุดตรวจ/ชุดทดสอบ มีการสืบค้นข้อมูล 2,116 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 998 ราย และ (7) เวชภัณฑ์ มีการสืบค้นข้อมูล 2,171 ครั้ง จากผู้ใช้งาน 1,003 ราย ทั้งนี้ จำนวนสิทธิบัตรในอุตสาหกรรมยาที่หมดอายุและใกล้หมดอายุความคุ้มครองในไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า มีมากถึง 1,500 ฉบับ ประกอบด้วย ยาเคมี 1,014 ฉบับ ยาชีววัตถุ 208 ฉบับ ยาสมุนไพร 25 ฉบับ ยามุ่งเป้า 42 ฉบับ วัคซีน 35 ฉบับ ชุดตรวจ/ชุดทดสอบ 230 ฉบับ และ เวชภัณฑ์ 25 ฉบับ

นางอรมน กล่าวเพิ่มเติมว่า ระบบ Patent Early Warning เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่จะช่วยผู้ประกอบการในการวางแผนผลิต “ยาสามัญ หรือยาที่หมดสิทธิบัตรแล้ว” (Generic Drugs) ซึ่งมีตัวยาหรือสูตรตำรับยาเหมือนกับ “ยาต้นแบบ” (Original Drugs) ได้อย่างรวดเร็ว และในราคาที่ถูกลง เพราะไม่ต้องลงทุนในการวิจัยหรือพัฒนา ขณะเดียวกันก็สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยสูงขึ้น ซึ่งการใช้ข้อมูลสิทธิบัตรอย่างถูกต้องในการต่อยอดการวิจัยและพัฒนาจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ

ที่ช่วยให้ประเทศไทย “เปลี่ยนจากประเทศผู้นำเข้ายา สู่ผู้ผลิต” สร้างศักยภาพในการผลิตวัตถุดิบยา (Active Pharmaceutical Ingredients: API) ภายในประเทศ ลดการนำเข้าวัตถุดิบยาและการพึ่งพาอาศัย ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคาและทำให้ยามีราคาถูกลง ประชาชนสามารถเข้าถึงยาในราคาที่เหมาะสม โดยกรมฯ พร้อมรับฟังความเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาระบบการเข้าถึงข้อมูลสิทธิบัตรหมดอายุหรือใกล้หมดอายุให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลทรัพย์สินสิทธิบัตรที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมของไทยต่อไป

ทั้งนี้ ปัจจุบันไทยยังต้องพึ่งพายานำเข้าจากต่างประเทศ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 65 - 70 โดยเฉพาะยาต้นแบบที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองสิทธิบัตร ส่งผลให้ยาดังกล่าวมีราคาสูงและมีการแข่งขันในตลาดจำกัด ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยได้เข้าถึงข้อมูลสิทธิบัตรยาที่หมดอายุหรือใกล้หมดอายุ จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทางสาธารณสุขของประเทศ ซึ่งไม่เพียงช่วยให้ไทยสามารถลดต้นทุนการนำเข้ายา แต่ยังเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนา ผลักดันให้เกิดการคิดค้นยานวัตกรรมใหม่และพัฒนายาสามัญได้ทันทั่วถึง ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานอุตสาหกรรมยาที่เข้มแข็งในระยะยาว ช่วยยกระดับศักยภาพของประเทศสู่การพึ่งพาตนเองในด้านยา และขับเคลื่อนอุตสาหกรรมยาไทยให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวทิ้งท้าย
